

**HOTĂRÎREA GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA**  
**cu privire la aprobarea Regulilor de bază ale comerțului**  
**cu amănuntul și activității în sfera alimentației publice pentru**  
**agenții antreprenoriatului din teritoriul Republicii Moldova**

**Nr.49 din 24.01.94**

**Monitor nr.1/28 din 30.04.1994**

**\* \* \***

Notă: În textul hotărîrii și al Regulilor sintagma "Ministerul Comerțului și Resurselor Materiale" se substituie cu sintagma "Departamentul Comerțului" conform Hot.Guv. nr.1360 din 08.12.04, în vigoare 17.12.04

Întru executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.163 din 18 iulie 1992 Guvernul Republicii Moldova HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulile de bază ale comerțului cu amănuntul și activității în sfera alimentației publice pentru agenții antreprenoriatului din teritoriul Republicii Moldova (se anexează).

Se stabilește că aceste Reguli se extind asupra tuturor agenților antreprenoriatului, indiferent de apartenența lor departamentală și tipurile de proprietate.

Departamentul Comerțului va asigura informarea populației, precum și tipărirea și difuzarea în ordinea stabilită a numărului necesar de exemplare ale Regulilor de bază pentru a le pune la dispoziție tuturor agenților interesați ai antreprenoriatului care practică comerțul cu amănuntul și desfășoară activități în sfera alimentației publice.

*[Pct.2 abrogat prin Hot. Guv. nr.65 din 26.01.2001]*

3. Se investesc persoanele oficiale de la Departamentul Comerțului, în ale căror obligații intră exercitarea controlului asupra respectării Regulilor de bază la întreprinderile care practică comerțul cu amănuntul și desfășoară activități în sfera alimentației publice, indiferent de tipurile de proprietate, cu dreptul de a întocmi în modul stabilit procesele-verbale despre contravențiile administrative, dacă s-au constatat încălcări ale regulilor comerțului.

4. Controlul asupra respectării Regulilor de bază ale comerțului cu amănuntul și activității în sfera alimentației publice de către agenții antreprenoriatului este exercitat de către organele împuternicite cu funcții de control.

Prim-viceprim-ministru  
al Republicii Moldova

Nicolae ANDRONATI

Aprobate  
prin Hotărîrea Guvernului  
Republicii Moldova nr.49  
din 24 ianuarie 1994

**REGULILE DE BAZĂ**  
**ale comerțului cu amănuntul și activității în sfera**  
**alimentației publice pentru agenții antreprenoriatului**  
**din teritoriul Republicii Moldova**

**I. Dispoziții generale**

1. Prezentele Reguli de bază ale comerțului cu amănuntul și activității în sfera alimentației publice pentru agenții antreprenoriatului din teritoriul Republicii Moldova (denumite în continuare Reguli de bază) au drept obiect comerțul cu amănuntul și activitatea de producție și comerț în alimentația publică, practicate în teritoriul Republicii Moldova de agenții antreprenoriatului (în continuare - întreprinderile), indiferent de apartenența lor

departamentală și tipul de proprietate, și stabilesc cerințele față de acești agenți.

2. În activitatea lor întreprinderile se călăuzesc de legislația Republicii Moldova.

3. Lucrătorii întreprinderii sînt obligați să cunoască și să respecte cu strictețe Regulile de bază.

4. În fiecare întreprindere se respectă necondiționat cerințele regimului de lucru stabilit și cele ce țin de profilul ei comercial.

5. Relațiile reciproce dintre întreprinderile, care desfășoară activități productive și de comerț în alimentația publică, și colectivele deservite de acestea din întreprinderi industriale, instituții și organizații sînt specificate prin contracte, care prevăd recuperarea cheltuielilor pentru obținerea și comercializarea producției

6. Regimul de lucru al întreprinderii este stabilit de proprietarul sau conducătorul ei, de comun acord cu organele autoadministrării locale.

Regimul de lucru pentru întreprinderile alimentației publice, care practică activități de producție și comerț la întreprinderi industriale, instituții și organizații, se stabilește de comun acord cu administrația lor.

7. Încăperile comerciale și de producție ale întreprinderii se amenajează în strictă conformitate cu cerințele protecției muncii, ocrotirii sănătății și mediului ambiant, păstrării, fabricării și comercializării producției (mărfurilor), securității antiincendiară și cu alte prescripții, specificate în actele normative.

8. La intrarea (pe fațada) întreprinderii se află firma acesteia, pe care se indică în două limbi denumirea ei, apartenența (proprietarul), regimul de lucru.

9. Într-un loc vizibil se vor expune extrase din prezentele Regulile de bază și din alte acte normative, care reglementează comerțul și activitatea de producție și comerț în alimentația publică.

Sesizările și reclamațiile consumatorilor se înscriu în Condica de sugestii și reclamații, care este eliberată de către organele de statistică teritoriale, șnăruită și autenticată prin aplicarea ștampei și semnăturii reprezentantului autorității administrației publice locale.

*[Pct.9 completat prin Hot.Guv. nr.1360 din 08.12.04, în vigoare 17.12.04]*

10. Cumpărătorii sînt deserviți de către întreprindere în orele de program. Suspendarea accesului cumpărătorilor în sala comercială în legătură cu apropierea pauzei pentru prînz sau a orei de închidere a întreprinderii este interzisă. Cu 10 minute înainte de închidere lucrătorii întreprinderii previn cumpărătorii că timpul de lucru expiră și deservirea clienților se suspendă.

În restaurante, cafenele accesul clienților poate fi suspendat cu 30 minute, iar în celelalte unități ale alimentației publice - cu 15 minute înainte de închiderea lor.

Cînd întreprinderea se închide pentru pauza de prînz sau la sfîrșitul zilei de lucru, casa încetează să funcționeze în strictă corespundere cu orele de program. Însă toți cumpărătorii, care au deja cecuri de casă sau bonuri de marfă, trebuie să fie deserviți.

11. Închiderea întreprinderii pentru reparații (reutilare) se face de comun acord cu organele autoadministrării locale. Dacă unitatea în cauză își desfășoară activitatea de producție și comerț la întreprinderi industriale, instituții și organizații, atunci închiderea ei pentru reparații se coordonează cu administrația lor.

Despre închiderea întreprinderii pentru reparații (reutilare) cumpărătorii sînt înștiințați printr-un anunț special, afișat cu cel tîrziu 5 zile înainte de data preconizată. În anunț se vor indica adresele celor mai apropiate întreprinderi cu profil asemănător.

12. În vitrinele întreprinderilor se expun numai mostre de mărfuri care sînt în vânzare. Modelele mărfurilor din vitrină trebuie vîndute la solicitarea cumpărătorului după ce a fost verificată calitatea lor.

Mostrele de mărfuri, folosite ca elemente ale aranjamentului vitrinei sau care fac parte din inventar, nu se vînd.

## II. Asigurarea cu mărfuri

13. Întreprinderea caută în mod independent resurse de mărfuri, încheie contracte pentru procurarea lor, organizează producerea mărfurilor și prestarea serviciilor dacă dispune de condițiile necesare.

## III. Recepționarea, păstrarea și pregătirea mărfurilor pentru vînzare

14. Întreprinderile, independent de apartenența și tipurile lor de proprietate, efectuează recepționarea mărfurilor sub aspectul cantității și calității conform prevederilor contractului și ale legislației în vigoare.

15. Mărfurile recepționate de întreprindere în modul stabilit se înregistrează în ziua sosirii potrivit disponibilului lor efectiv. În cazul în care este imposibilă înregistrarea mărfii la data sosirii ei reale (necesitatea convocării expertului, verificării prețului, calității și cantității), în partea textuală a dării de seamă comerciale ce urmează după totalul înregistrării se face o mențiune despre intrarea mărfii cu indicarea furnizorului (vînzătorului), costului total al mărfii la prețurile cu ridicata, precum și a cauzelor care nu permit înregistrarea în ziua sosirii lotului.

Dacă la recepționarea mărfurilor apar divergențe în privința cantității și calității lor, termenul aflării acestora în cadrul întreprinderii nu trebuie să depășească 10 zile, iar pentru mărfurile primite din alte orașe - 20 zile.

Mărfurile, recepționate de către unitățile comerțului de stat și din sistemul Uniunii Republicane a Asociațiilor de Consum din Moldova, se expediază pentru vînzare în următoarele termene: producția pomilegumicolă - în decursul unei zile din ziua intrării ei; mărfurile alimentare - cel tîrziu peste două zile din momentul intrării; iar mărfurile nealimentare - în cel tîrziu trei zile.

16. Mărfurile alimentare se comercializează numai cu documentele respective care confirmă calitatea. În foile de însoțire a celor mai perisabile mărfuri alimentare trebuie să fie indicate data și ora preparării producției, temperatura de păstrare, ultimul termen de comercializare.

Produsele se pun în vînzare imediat după recepționarea lor sub aspectul cantității și calității.

Întreprinderea nu are voie să recepționeze mărfuri cu termene de utilitate sau păstrare (comercializare) expirate, precum și produse alimentare ale căror termene de păstrare (comercializare) au expirat la circa 2/3 din durată.

Calitatea și marcajul, formele și regimul de păstrare a mărfurilor (temperatura, umiditatea, iluminarea, termenele de păstrare) trebuie să corespundă standardelor și cerințelor de calitate, cuprinse în actele tehnice normative de rigoare sau în contractul de livrare.

Controlul și expertiza calității și inofensivității loturilor mici și a mărfurilor unice se efectuează în modul stabilit.

În cazul cînd i se livrează producție neconformă cu cerințele documentației tehnice normative, întreprinderea este obligată să o refuze și să nu o achite. Mărfurile nealimentare, cu consimțămîntul furnizorului, pot fi reevaluate și comercializate.

Pentru mărfurile puse în vînzare întreprinderea este obligată să aibă documentele respective cu indicarea în ele a rechizitelor furnizorului (vînzătorului), cantitatea mărfii livrate, prețului, sumei totale.

Se interzice recepționarea și păstrarea la întreprindere a mărfurilor fără facturi și alte documente de însoțire, care confirmă sursa de livrare a mărfurilor și valoarea lor.

Întreprinderea poartă răspundere pentru neconformitatea mărfurilor cu standardele de calitate.

17. În cazul păstrării mărfurilor în depozite, amplasării lor în rețeaua de desfacere cu amănuntul și expunerii în sălile comerciale, lucrătorii întreprinderii sînt obligați să respecte cu strictețe principiile compatibilității mărfurilor, regulile sanitare, normele depozitării și cerințele securității antiincendiare.

18. Pentru vînzare întreprinderea va pregăti marfa în modul convenit (reglarea și repararea mărunță a mărfurilor tehnice complicate, scoaterea din ambalaj, curățirea și călcarea îmbrăcăminte, îndreptarea țesăturilor, asamblarea și curățarea de lubrifianti a bicicletelor, motocicletelor, mopedelor și altor articole din metal, ștergerea sticlelor și borcanelor de conserve, curățarea cu cuțitul, tăierea, porționarea și preambalarea unor mărfuri alimentare etc.).

#### IV. Vînzarea mărfurilor

19. Înainte de ora deschiderii, în unitatea comercială respectivă se efectuează toate lucrările necesare în vederea asigurării deservirii conforme a cumpărătorilor.

Mărfurile se așează la vedere (se expun în vitrină) potrivit sortimentului lor deplin, existent în spațiile auxiliare ale unității comerciale, într-o cantitate care să fie suficientă pentru deservirea promptă a cumpărătorilor.

Toate mărfurile puse în vînzare trebuie să aibă indicatoare de prețuri clar completate, cuprinzînd denumirea mărfii, calitatea și prețul. În plus, pe reversul indicatorului de preț vor figura în mod obligatoriu semnătura gestionarului responsabil și data completării.

În cazurile cînd denumirea mărfii, greutatea și calitatea sînt indicate pe ambalaj, pot fi folosite indicatoare care arată numai prețul articolului în cauză.

20. Mărfurile sînt vîndute de întreprindere în greutate neto și în măsură deplină contras numerar sau prin virament conform modului stabilit.

Nu se admite vînzarea mărfurilor, prohibite pentru comercializare liberă conform legislației Republicii Moldova.

21. Întreprinderea este obligată să prezinte cumpărătorului informația veridică necesară care îl interesează vizînd prețul și caracteristicile de consum ale mărfurilor (în cazul produselor alimentare - informația vizînd componența, valoare energetică, conținutul de substanțe nocive), condițiile de procurare, obligațiile de garanți și modul de formulare a pretențiilor, modalitățile și regulile de folosire a mărfurilor, termenele și condițiile de păstrare și de utilizare inofensivă.

22. Deservirea invalizilor și altor persoane, cărora din motive de sănătate le vine greu să facă cumpărături, se efectuează în modul stabilit de organele autoadministrării locale.

23. Comerțul cu mărfuri repartizate în mod centralizat din resursele statului se efectuează respectînd ordinea stabilită de organele autoadministrării locale (vînzarea mărfurilor pe bonuri, liste, după normele de livrare la un cumpărător, în baza comezilor prealabile etc.).

24. La întreprinderile cu autoservire cumpărătorii își depun mărfurile alese în coșuri sau cărucioare de inventar. Intrarea cumpărătorilor în sala comercială cu autoservire (cu excepția magazinelor de pîine specializate și magazinelor de articole tehnice complexe) fără ambalaj de inventar nu se admite.

Marfa selectată se prezintă spre achitare numai în ambalaj de inventar.

25. Întreprinderile cu autoservire trebuie să fie asigurate cu o cantitate suficientă de ambalaje restituibile, clește și alte obiecte de inventar, necesare pentru alegerea mărfurilor de către cumpărători.

26. Este strict interzisă vînzarea unor mărfuri în calitate de supliment la anumite articole suprasolicitate.

Este interzisă vînzarea mărfurilor nemarcate, de calitate proastă, care nu au spectul corespunzător de marfă, cu termen expirate, precum și a celor livrate fără documentația convenită care confirmă calitatea

(certificat de calitate, certificat veterinar).

27. Se interzice vânzarea către minorii cu vîrsta sub 18 ani a băuturilor alcoolice, articolelor de tutun, cărților de joc, precum și către minorii care nu au atins 15 ani - a chibriturilor, brichetelor, substanțelor chimice, toxice și lichidelor inflamabile.

28. Mărfurile alimentare și nealimentare, vânzarea cărora este reglementată prin Regulile speciale de comerț, se comercializează în strictă conformitate cu aceste reguli (pîinea și produsele de panificație, mărfurile pomilegumicole, produsele lactate, margarina și ouăle, produsele de cofetărie, rachiurile și alte băuturi spirtoase, băuturile fără alcool și cu un procent redus de alcool, confecțiile, tricotajele, mărfurile textile, articolele din blănuri, șubele din piei de ovine și acoperămînturile pentru cap, radiomărfurile, încălțămînta, lemnul și materialele de construcție, autoturismele, motocicletele cu ataș, mărfurile chimice de uz gospodăresc, mărfurile electrice de uz casnic, mobila etc.).

29. Anumite tipuri ale comerțului cu amănuntul (comerțul cu amănuntul și prestarea serviciilor contra valută străină, comerțul de consignație, achiziționarea mărfurilor, vânzarea mărfurilor pe credit (cu plată în rate) și altele) sînt reglementate de reguli speciale pentru atare tipuri de comerț.

30. La eliberarea mărfurilor vînzătorii și alt persoanl de deservire trebuie să folosească aparate de măsură, verificate și marcate în termenel stabilite de către organele departamentului de stat pentru Standarde și Metrologie.

Aparatele pentru cîntărire, măsurare și dozare dereglate sau falsificate se scot din uz, se aduc în stare bună de funcționare și sînt supuse controlului. În caz că repararea lor nu este posibilă, ele se confiscă și se nimicesc în modul stabilit.

31. Întreprinderea este obligată să ofere cumpărătorului posibilitatea de a verifica, de sine stătător sau cu ajutorul lucrătorilor comerțului, corectitudinea greutății și măsurării mărfurilor achiziționate.

32. În schimbul banilor pentru marfa vîndută cumpărătorului i se eliberează un cec de casă, care confirmă că marfa în cauză a fost cumpărată la întreprinderea respectivă.

În cazul cînd această marfă are un anumit termen de deservire în garanție, vînzătorul aplică ștampila întreprinderii și consemnează data vînzării în pașaportul articolului, în semne care confirmă unitatea de desfacere și data curgerii termenului de garanție.

33. Mărfurile nealimentare cumpărate pot fi preschimbate. Condițiile ordinea și modul preschimbării mărfurilor nealimentare se stabilește prin hotărîre de Guvern.

*[Pct.33 în redacția Hot.Guv. nr.1360 din 08.12.04, în vigoare 17.12.04]*

34. Mărfurile nealimentare, alese de cumpărător, pot fi păstrate la unitatea comercială 2 ore, cu însemnarea pe cecul eliberat de vînzător a timpului de achitare.

Mărfurile care se procură prin virament (prin cecuri, carnete de cecuri etc.) sînt rezervate, pînă la achitarea lor, timp de trei ore. Mărfurile alese spre a fi cumpărate în rate pot să se păstreze la întreprindere timp de 24 ore.

După expirarea termenului stabilit, marfa necumpărată se repune în vînzare.

Cumpărătorul are dreptul să lase la întreprindere spre păstrare mărfurile achitate cu gabarite mari (mobilă, materiale de construcție, plane, frigider, mașini de spălat etc.) cel mult pentru 24 ore. De comun acord cu administrația, termenul de păstrare poate fi prelungit, în schimbul unei anumite plăți, deduse din cheltuielile suportate efectiv și nivelul rentabilității în limitele a 30 procente.

Cumpărăturii lăsate spre păstrare i se anexează copia cecului de casă sau chitanța de păstrare, în care este indicat termenul de păstrare și i se alătură tăblița "Vîndut". În decursul termenului de păstrare

indicat vânzătorul poartă răspundere pentru integritatea și calitatea mărfii.

35. Se interzice vânzarea mărfurilor din depozite, încăperile auxiliare și de serviciu, precum și în afara orelor stabilite de program ale întreprinderii.

36. Se interzice personalului întreprinderii să păstreze în sala comercială mărfuri, care nu aparțin întreprinderii. Mărfurile, care nu aparțin întreprinderii, pot fi păstrate în depozitele și încăperile auxiliare ale acesteia numai pe bază de contract.

Îmbrăcămintea și obiectele personale ale lucrătorilor întreprinderii trebuie să se păstreze într-o încăpere aparte, în locurile rezervate special în acest scop.

37. Comerțul mărunț cu ridicata către întreprinderi, instituții și organizații prin virament se efectuează conform regulilor stabilite.

38. În cazul desfacerii mărfurilor nealimentare (îmbrăcăminte, încălțăminte, articole tricotate etc.) întreprinderea va crea condiții pentru măsurarea lor, iar a articolelor tehnice complexe și de altă natură, care necesită verificare - condiții pentru efectuarea ei.

#### V. Achitarea mărfurilor

39. Cumpărătorii pot achita mărfurile cumpărate în numerar sau prin virament, folosind carnetele de cecuri și cecurile de decontare, eliberate cetățenilor de către instituțiile bancare.

40. Unitățile comerciale sînt obligate să primească bani în numerar și cecuri din carnetele de cecuri (cecuri de decontare) prin intermediul aparatelor de casă.

41. Casierul sau vânzătorul care recepționează banii pentru marfă este obligat să se achite cu cumpărătorul precum urmează: să rostească distinct suma primită de la cumpărător și să pună acești bani deoparte, într-un loc vizibil pentru cumpărător, să extragă cecul din aparatul de casă, să anunțe cumpărătorului restul ce i se cuvine și să i-l înmîneze împreună cu cecul.

Banii primiți de la cumpărător se depun în sertarul aparatului de casă numai după achitarea cu acesta.

Corectitudinea calcului cumpărătorul o verifică pe loc, lângă casă.

La achitarea pentru mărfurile industriale procurate prin rețeaua comerțului cu amănuntul (cu excepția comerțului de tarabă), vânzătorul este obligat să înmîneze cumpărătorului împreună cu cumpărătura bonul de marfă, care indică numărul sau denumirea întreprinderii, denumirea, calitatea și prețul articolului, data vânzării, numele de familie al vânzătorului.

42. Casierii și alți angajați, care au dreptul de a încasa de la cumpărători banii pentru marfa vîndută, sînt obligați să primească de la cumpărători bancnotele degradate, care ulterior nu vor fi admise în circulație.

43. Se interzice păstrarea în casa de bani (în seif) a banilor lichizi, care nu aparțin întreprinderii, precum și a obiectelor personale ale casierului sau ale altor salariați ai întreprinderii.

[Cap.VI-IX excluse prin Hot.Guv. nr.1209 din 08.11.2007, în vigoare 23.11.2007]